

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar: Kåre Strand
Arkivsaksnr.: 16/1595 - 17

Arkiv: 255

Planlagt behandling:

Kommunestyret

BOMPENGEREFORMEN - OVERDRAGELSE AV AKSJER I NORD-JÆREN BOMPENGESELSKAP AS TIL SØRVEST BOMVEGSELSKAP AS

Sak om salg av Klepp kommune sine aksjer i Nord-Jæren bompengeselskap ble behandlet i formannskapet 16.10.2017 og lagt fram for kommunestyret i møte 13.11.2017. Kommunestyret vedtok å utsette behandlingen av saken.

Rådmannen fremmer nå saken for behandling direkte i kommunestyret med i hovedsak samme saksutredning som til møtet 13.11.

Som tillegg er det gjort rede for noen formelle forhold som har kommet opp i skriv fra adv. Kluge datert 20. november 2017. Mot slutten av saksutredningen er det derfor tatt inn noe nytt, og innstillingen er justert.

Sammendrag

Stortinget har ved behandlingen av Meld. St. 25 (2014-2015) «På rett vei – Reformen i vei-sektoren» lagt til grunn at dagens bompengeselskap skal fases inn i fem nye regionale bompengeselskap. Etableringen av regionale bompengeselskap skal bl.a. gi økt brukervennlighet og sikre en kostnadseffektiv innkreving. Fylkeskommunene Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Vest Agder og Aust Agder har på bakgrunn av dette etablert det regionale bompengeselskap - Sørvest Bomvegselskap AS.

Fylkeskommunene har, med utgangspunkt i Stortingets vedtak, lagt opp til at eksisterende bompengeselskap skal fases inn i Sørvest Bomvegselskapet AS så raskt som mulig. Klepp kommune er aksjonær i Nord-Jæren Bompengeselskap AS (16,67 %).

Rådmannen fremmer med dette en sak der det legges opp til at kommunestyret skal ta stilling til hvorvidt selskapet skal innfusjoneres i Sørvest Bomvegselskap AS. Rådmannen tilrår at kommunens aksjer i selskapet overdras til Sørvest Bomvegselskap AS mot et vederlag tilsvarende aksjenes pålydende.

Bakgrunn for saken

Stortinget behandlet [Meld. St. 25 \(2014-2015\)](#) «På rett vei - Reformen i veisektoren» den 15.06.2015, og sluttet seg til regjeringens forslag om reformer¹ i bompengesektoren, herunder etableringen av 3-5 regionale bompengeselskap. Samferdselsdepartementet har i [brev av 08.09.2015](#) orientert om den geografiske inndelingen av 5 regionale bompengeselskap² og anmodet fylkeskommunene om å samarbeide for å få opprettet selskapene. Departementet har

¹ Bompengereformen består av følgende fem tiltak: overgang til fem regionale bompengeselskap, utskilling av utstederfunksjonen, ny rolle- og ansvarsdeling i sektoren, forenklet takst- og rabattstruktur og incentivordning med statlig finansiering (Tilskuddsordningen for reduserte bompengetakster utenfor byområdene).

² 1. Aust: Vestfold, Oppland, Hedmark, Buskerud, Telemark, Akershus og Østfold, 2. Fjellinjen: Oslo og Akershus, 3. Sør/vest: Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder/Aust-Agder, 4. Midt: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag/Nord-Trøndelag og 5. Nord: Nordland, Troms og Finnmark.

videre i [brev av 29.10.2015](#) redegjort nærmere for premissene som ligger til grunn for organiseringen av de regionale bompengeselskapene.³

Fylkesrådmennene i Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Vest Agder og Aust Agder utarbeidet på bakgrunn av dette et notat om etablering av et regionalt bompengeselskap - Sørvest Bomvegselskap AS.⁴ Notatet dannet grunnlaget for politisk behandling i fylkes-tingene. Rogaland fylkesting behandlet saken den 14.06.2016 som [sak 60/16 - «Etablering av et regionalt bompengeselskap»](#), og vedtok enstemmig å gå inn som aksjonær i det regionale bompengeselskapet. Sørvest Bomvegselskap AS ble stiftet den 05.10.2016.

I sak 60/16 anså fylkestinget det som viktig at Sørvest Bomvegselskap AS kom raskt i gang med å innfusjonere etablerte bompengeselskap. Dette innebærer at aksjene i etablerte bompengeselskap overdras til Sørvest Bomvegselskap AS, og at kommunene således trer ut av eierrollen i bompengeselskap. Fylkesordfører har i brev av 18.04.2017 (vedlegg) anmodet aksjonærene i Nord-Jæren Bompengeselskap AS om å delta i samtaler om snarlig overdragelse av aksjene. Det er lagt opp til politisk behandling av saken i eierkommunene høsten 2017.

Regionale bompengeselskap - Sørvest Bomvegselskap AS

De overordnede målene med nye regionale bompengeselskap framgår av Meld. St. 25 (2014-2015). Selskapene skal sørge for finansiering av transportinfrastruktur gjennom effektiv bompengeneinnkreving og gode finansieringsvilkår. Midlene skal med andre ord i enda større grad gå til infrastruktur framfor administrasjon. Brukervennlighet er også sentralt. Et stort antall selskap gir i dag mange kontaktpunkt for trafikantene. Færre selskap vil også lette dialogen med offentlige myndigheter. Det er videre en forutsetning at det ikke skal forekomme kryssubsidiering mellom de ulike bompengeprojektene. Selskapene skal gå i balanse, og ikke ha økonomiske mål overfor eierne i form av krav til avkastning og utbytte.

Det tilligger eierne av de regionale bompengeselskapene å velge hvorvidt de skal organisere de underliggende bompengeprojektene som rene prosjekter under det regionale bompengeselskapet (prosjektmodellen), eller om bompengeprojektene skal være egne aksjeselskap som eies av et regionalt morselskap (konsernmodellen). Det vil også være mulig å velge en kombinasjon av disse modellene (hybridmodellen)..

Sørvest Bomvegselskap AS ble stiftet den 05.10.2016 med utgangspunkt i de forannevnte føringene. Selskapet ble etablert med lik eierandel (20 %) for fylkeskommunene Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Vest-Agder og Aust-Agder. Selskapet har forretningsadresse i Bergen. Selskapet skal ha 5 styremedlemmer med personlige varamedlemmer. Den enkelte fylkeskommune skal fremme navneforslag på én styrerepresentant. Selskapets formål er å forestå bompengefinansiering av utbyggingsprosjekt. Sentrale oppgaver vil være innkreving og administrasjon av bompengemidler og låneopptak/refinansiering. Selskapet skal ikke være pådriverorganisasjon for nye veiprojekt.

Organiseringen av Sørvest Bomvegselskap AS er vurdert opp mot administrasjonskostnader, fare for kryssubsidiering, håndtering av økonomisk risiko med henblikk på garantiansvar mv. Fylkeskommunene har besluttet å organisere virksomheten i tråd med prosjektmodellen bl.a. som følge av at denne modellen anses for å ha et fortrinn med henblikk på å realisere målene i bompengereformen. I en mellomfase åpnes det imidlertid opp for at enkelte selskap kan inkluderes i det regionale selskapet som datterselskap (hybridmodellen).

Statens vegvesen har i brev av 10.05.2017 redegjort for konsekvensene ved å velge å ikke inngå i den regionale strukturen. Gevinster av stordriftsfordeler vil ikke tilfalle lokale, frittstående bompengeselskap. Regionale bompengeselskap vil i fremtiden ikke kunne yte tjenester til lokale

³ Rammene for gjennomføring av bompengereformen framgår av [St.prp. Nr.1 \(2015-2016\) Tillegg 2](#).

⁴ Selskapet er tidligere benevnt Sørvest Vegfinans AS.

bompengeselskap. Innkrevingsutstyret for de som velger å stå utenfor de regionale selskapene, vil fortsatt ivaretas av Statens vegvesen, men kostnadene for dette vil øke fordi det er færre selskaper igjen til å dele kostnadene. Kostnader med å videreføre forskuddsbaserte rabatter må dekkes i sin helhet av de aktuelle selskapene/prosjektene.

Nord-Jæren Bompengeselskap AS

Nord-Jæren Bompengeselskap AS (NJB) ble stiftet 22.11.1999. Rogaland fylkeskommune samt kommunene Stavanger, Sandnes, Sola, Klepp og Randaberg er aksjonærer i selskapet med en lik eierandel på 16,67 %. Hovedoppgaven til NJB er å delfinansiere samferdsels-prosjekter på Nord-Jæren gjennom innkreving av bompengavgift i totalt 22 bomstasjoner. Innkrevingen startet 20.04.2001 med en bompengeperiode på 10 år. Ved Stortingets behandling av Prop. 28 S (2011-2012) den 16.12.2011 ble det vedtatt 5 års forlengelse, som innebar tillatelse til å kreve inn bompenger fram til 31.12.2016. I [Prop 47 S \(2016-2017\)](#) er det lagt til grunn at bompengeneinnkrevingen skal fortsette til bomstasjonene knyttet til Bypakke Nord-Jæren settes i drift i 2018.

I 2017 er det inngått en tilleggsavtale mellom Statens vegvesen og NJB. Tilleggsavtalen omhandler overgangen fra Nord-Jærenpakken til Bypakke Nord-Jæren. I Prop 47 S (2016-2017) er det lagt til grunn at forutsatte bompengebidrag til igangsatte prosjekter blir finansiert innenfor dagens ordning. Dersom kostnadene øker, er det forutsatt at merkostnadene blir finansiert innenfor Bypakke Nord-Jæren. Tilsvarende skal eventuelle overskytende midler overføres til Bypakke Nord-Jæren. Det er lagt opp til bompengeneinnkreving knyttet til Bypakke Nord-Jæren i 15 år fra 2018. Gjennomføringen av tiltak vil starte i 2017, gjennom etablering av bomstasjoner og anleggsstart på første etappe av sykkelspressveien.

Av tilleggsavtalen framgår det videre at bompengefinansieringen av Bypakke Nord-Jæren vil bli lagt til det nye regionale bompengeselskapet Sørvest Bomvegselskap AS så snart dette er operativt. Gjenstående finansielle rettigheter og forpliktelser i Nord-Jæren bompengeselskap AS knyttet til finansieringen av Nord-Jærenpakken og Bypakke Nord-Jæren, vil da bli overført til Sørvest bomvegselskap AS.

Det kan ikke tas ut utbytte fra bompengeselskap utover tilbakebetaling av innbetalt aksjekapital. NJB har en aksjekapital på kr 240.000 fordelt på 240 aksjer. Klepp kommunes andel av aksjekapitalen utgjør kr 40.000. Det kan være naturlig at vederlag ved eventuell overdragelse av aksjer til Sørvest Bomvegselskap AS tar utgangspunkt i aksjenes pålydende. Det vises til vedlegg for en nærmere oversikt over selskapets virksomhet og årsregnskap 2016.

Den formelle prosessen videre

Sørvest Bompengeselskap har engasjert Kluge advokatfirma til å forestå selve fusjonen, og Klepp (samt de andre 4 eierkommunene og fylkeskommunen) har i skriv av 20.11.2017 mottatt forslag til aksjekjøpsavtale fra Kluge Advokatfirma på vegne av Sørvest Bompengeselskap AS (vedlegg 1). Her tilbyr selskapet å kjøpe kommunens aksjer for til sammen kr 54.120. Vederlaget som tilbys er aksjenes pålydende tillagt 80% KPI justering. Det opplyses at tilsvarende tillegg er gjort for samtlige aksjonærer i bompengeselskapene som skal fusjoneres med Sørvest Bompengeselskap AS.

Selve transaksjonen er planlagt gjennomført den 02.01.2018. For kunne gjennomføre den må det i NJB AS foretas en vedtektsendring. I gjeldende vedtekter §7 1. ledd heter det at «*Aksjene er ikke omsettelige*». Denne setningen må strykes. Det er generalforsamlingen i NJB AS som kan foreta vedtektsendring. Ekstraordinært møte er således antydnet avholdt 05.12. eller på nærmere angitt tidspunkt innen 31.12.2017. Denne generalforsamlingen er planlagt som kontorforretning. Aksjonærene i NJB AS er derfor forelagt forslag til fullmakt fra Kluge, for å sende fullmektig som møter på vegne av ordfører i denne ekstraordinære generalforsamlingen (vedlegg).

Tilbudt aksjekjøpsavtale

Sørvest Bomvegselskap AS tilbyr aksjonærene i NJB AS å kjøpe aksjene til pålydende med et tillegg på 80% av KPI justering. Samtidig fremgår det av avtalens punkt 7.2 at hver av partene dekker sine respektive kostnader som påløper ved gjennomføringen av transaksjonen og avtalen.

Partene i aksjekjøpsavtalen (likelydende til de 6 aksjonærene) er Klepp kommune og Sørvest Bomvegselskap AS. Kjøper og selger sine vilkår for gjennomføring av transaksjonen fremgår av avtalens punkt 4.

Avtalens punkt 5 omhandler selgers garantier over kjøper. Her fremgår blant annet krav om korrekt avlevering av regnskapsmessige og finansielle forhold i NJB AS. Videre regulerer punkt 5.4 bruk av bompengemidler. Punkt 6 hjemler at selger skal erstatte et hvert økonomisk tap for kjøper som måtte følge av brudd på garantiene gitt i punkt 5.

Avtalens punkt 4.1 hjemler at dersom transaksjonen ikke er gjennomført innen 28.02.2018 har partene rett til å heve avtalen ved skriftlig meddelelse.

Fremsatt forslag til fullmakt – ekstra generalforsamling i NJB AS

Aksjonærene har mottatt forslag til fullmakt fra Kluge, til å møte i ekstraordinær generalforsamling NJB AS hvor sak om endring vedtektene §7.1 skal behandles. Fullmakten foreslås gitt til hhv. daglig leder og leder av juridisk avdeling i Sørvest Bompengeselskap AS. Det er ikke lagt opp til forutgående styrebehandling i NJB AS med henvisning til aksjelovens §5-7⁵.

Fullmakten er utstedt med presisering om at den er ugjenkallelig for en periode på 6 måneder fra dato den er utstedt og skal både i denne perioden og etterpå være endelig og bindende for fullmaktsgiver (kommunen v/ordfører).

Rådmannens vurdering

Stortinget har ved behandlingen av bl.a. Meld. St. 25 (2014-2015) lagt opp til reformer i bompengesektoren som skal gi økt brukervennlighet og sikre en kostnadseffektiv innkreving. Etableringen av regionale bompengeselskap anses som et viktig grep for å realisere de overordnede målene i bompengereformen.

Overgangen fra Nord-Jærenpakken til Bymiljøpakke Nord-Jæren innebærer at virkeområdet for bompakkene reduseres fra 5 til 4 kommuner, og at overskytende midler i dagens bompakke overføres til bymiljøpakken. Før avslutning av den eksisterende Nord-Jærenpakken legger rådmannen til grunn at det må gjøres en fordeling av restmidlene til miljø- og trafikksikkerhet som sikrer finansiering av byggeklare miljø- og trafikksikkerhetsprosjekt i Klepp i et omfang som sikrer en rimelig fordeling av disse midlene mellom de 5 eierkommunene i Nord-Jæren bompengeselskap AS. Rådmannen forutsetter at dette blir avklart i styringsgruppen på førstkommande møte.

Rådmannen tilrår på denne bakgrunn at Nord-Jæren Bompengeselskap AS innfusjoneres i Sørvest Bomvegselskap AS. Første ledd i denne prosessen vil være å overdra aksjene til det regionale selskapet. Overdragelsen vil kunne gjennomføres så raskt aksjonærene har fattet nødvendige vedtak og Sørvest Bomvegselskap er klar til å overta aksjer/prosjekter.

Rådmannen forutsetter at det ikke forekommer kryssubsidiering mellom prosjekter i Sørvest Bomvegselskap AS, og at rettigheter og forpliktelser knyttet til prioriterte prosjekter/etablerte bompengeselskap overdras til det regionale selskapet.

⁵ AL §5-7; Adgangen til forenklet generalforsamling

Fremlagt aksjekjøpsavtale mht oppgjør for aksjene og rammene for avtalen inkl. mulighetene for partene til å si opp avtalen har ikke rådmannen merknader til.

Imidlertid er det grunn til å stille spørsmål ved utforming av avtalens pkt. 4.2, kapittel 5 og 6. Rådmannen kan vanskelig se at aksjonærene alene kan følge opp disse kravene. Dette er forhold som naturlig tilligger styret i NJB AS sitt ansvar å oppfylle. Eksempelvis plikter selger å fremskaffe komplett regnskapsmessig dokumentasjon inkl. alle finansielle forhold og besørge at dette foreligger i felles elektronisk datarom hos Kluge. Aksjonærene i NJB AS er avskåret fra å kunne oppfylle slike krav enkeltvis. Dette må styret i selskapet besørge på vegne av aksjonærene. Etter rådmannens vurdering må derfor dette presiseres av kommunestyret i godkjenningen av aksjekjøpsavtalen, slik at formell melding kan sendes fra aksjonærene til styret om dette.

For å kunne gjennomføre transaksjonen med fusjon av NJB AS og Sørvest Bomvegselskap AS må vedtektene § 7.1 endres. Forbudet mot omsetning av aksjene må strykes. Til å gjennomføre nødvendig ekstraordinær generalforsamling er det foreslått at aksjonærene i NJB AS gir fullmakt til daglig leder og leder av juridisk enhet i Sørvest Bomvegselskap AS. Gjennomføring av denne vedtektsordningen må skje etter et opplegg som det er enighet om blant aksjonærene. Rådmannen ser at det foreslåtte opplegget kan være en praktisk måte å gjennomføre vedtektsendringen, så lenge det er full enighet om realitetene mellom aksjonærene. Rådmannen anbefaler derfor at ordføreren får fullmakt til å avklare en framgangsmåte med de øvrige aksjonærene, og eventuelt signere den tilsendte fullmakten.

Vedlegg:

- Brev frå Rogaland om innfasing av bompengeselskaper i det regionale bompengeselskapet.
- Fylkestingssak/protokoll frå sak 60/16 – Etablering av regionalt bompengeselskap
- Innkalling til generalforsamling i Nord-Jæren bompengeselskap AS m/saksdokumenter som årsrapport og rekneskap
- Tilbud fra Sørvest Bompengeselskap om kjøp av aksjer m/vedlegg

Innstilling:

Tilråding til kommunestyret:

1. Klepp kommunestyre godkjenner at Nord-Jæren Bompengeselskap AS fusjoneres inn i Sørvest Bomvegselskap AS fra det tidspunkt det regionale selskapet kan overta ansvaret. Ved overdragelse av kommunens aksjer i Nord-Jæren Bompengeselskap AS til Sørvest Bomvegselskap AS aksepteres pris i samsvar med mottatt tilbud kr 54.120,-.
2. Klepp kommunestyre som aksjonær ber styret i Nord-Jæren Bompengeselskap AS sørge for og påse at all nødvendig dokumentasjon og formelle forhold er på plass i elektronisk datarom hos Kluge Advokater, slik det fremgår av aksjekjøpsavtalen. Eventuelle avvik meddeles aksjonæren umiddelbart og uten unødig opphold.
3. Under forutsetningen som følger av dette vedtakets punkt 2 ovenfor, gir kommunestyret ordfører fullmakt til å signere aksjekjøpsavtalen.
4. Kommunestyret gir ordfører fullmakt til å avklare med de øvrige aksjonærene i Nord-Jæren Bompengeselskap AS opplegg for gjennomføring av forenklet generalforsamling med formål om å endre vedtektene punkt 7.1 slik det er omtalt i denne saken. Er det enighet blant aksjonærene om å benytte tilsendt fullmakt gir kommunestyret ordfører fullmakt til å utstede denne.

Rådmannen i Klepp 14.12.2017

Dokumentet er elektronisk godkjent og treng derfor ingen signatur.